

УДК: 351.86

Вовченко Оксана Сергіївна,

кандидат економічних наук, доцент

Коблик Ліна Русланівна,

студентка,

*Національний університет «Полтавська політехніка імені
Юрія Кондратюка» (Україна)*

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДІВ БОРОТЬБИ З ФІНАНСУВАННЯМ ТЕРОРИЗМУ

Тероризм як суспільно небезпечна діяльність, яка полягає у свідомому, цілеспрямованому застосуванні насильства шляхом захоплення заручників, підпалів, убивств, тортур, залякування населення та органів влади або вчинення інших посягань на життя чи здоров'я ні в чому не винних людей або погрози вчинення злочинних дій з метою досягнення злочинних цілей [1] є серйозною загрозою глобальній безпеці. Терористичні організації потребують фінансування для діяльності і скорочення їх фінансових ресурсів може суттєво зменшити їх здатність здійснювати атаки. Крім того, терористи часто використовують складні фінансові методи для переміщення грошей через кордони, що ускладнює відстеження та ідентифікацію джерел фінансування. Тому необхідно розробити більш дієві та ефективні методи боротьби з фінансуванням тероризму. Особливої актуальності ця тема набуває в умовах повномасштабної війни в Україні та реалізації щоденних терористичних актів з боку росії на території нашої країни.

Фінансування тероризму – це фінансова підтримка, пряма чи непряма, яка надається терористичним організаціям або окремим особам для сприяння їх діяльності. Суть фінансування тероризму полягає в тому, що воно дозволяє цим групам отримати необхідні ресурси, такі як зброя,

вибухові речовини та комунікаційне обладнання, для здійснення своєї насильницької та деструктивної діяльності. Фінансування тероризму може приймати різні форми, включаючи пожертви від окремих осіб або організацій, відмивання грошей і використання законного бізнесу для отримання коштів для терористичної діяльності. Метою фінансування тероризму є надання терористичним організаціям засобів для діяльності та здійснення атак, які можуть завдати значної шкоди окремим особам, суспільству та економіці [2].

Слід зазначити, що в Україні імплементовано Закон «Про боротьбу з тероризмом» [1], який прийнято з метою захисту особи, держави і суспільства від тероризму, виявлення та усунення причин і умов, які його породжують, визначає правові та організаційні основи боротьби з цим небезпечним явищем, повноваження і обов'язки органів виконавчої влади, об'єднань громадян і організацій, посадових осіб та окремих громадян у цій сфері, порядок координації їх діяльності, гарантії правового і соціального захисту громадян у зв'язку із участю у боротьбі з тероризмом.

В останні роки було докладено низку міжнародних зусиль для боротьби з фінансуванням тероризму, включаючи створення різноманітних законів і правил, спрямованих на запобігання потоку коштів до терористичних організацій. Однак, незважаючи на ці зусилля, фінансування тероризму залишається серйозною проблемою, і терористи продовжують знаходити нові способи отримання ресурсів для своєї діяльності.

Однією з тенденцій, що виникла в останні роки, є активне використання криптовалюти як засобу фінансування тероризму. Криптовалюти забезпечують певний рівень анонімності, що ускладнює органам влади відстеження та переривання фінансування тероризму [3]. Ще одна тенденція – використання краудфандингових платформ для збору

коштів на терористичну діяльність. Ці платформи дозволяють людям анонімно жертвувати гроші, в той час як терористичні організації використовують їх для збору коштів для своїх операцій. Існує також постійна проблема виявлення та знищення фінансових мереж, які підтримують терористичні організації. Це передбачає відстеження потоків коштів через різні канали, включаючи банки, служби грошових переказів і неофіційні обміни грошей, а також ідентифікацію осіб і організацій, які беруть участь у фінансуванні тероризму.

Зусилля щодо боротьби з фінансуванням тероризму охоплюють низку заходів, включаючи виявлення та відстеження фінансових потоків терористичних груп, перешкоджання їхньому доступу до фінансування та застосування санкцій до фізичних та юридичних осіб, причетних до фінансування тероризму. Ці зусилля мають важливе значення для запобігання тероризму та боротьби з ним і підтримки глобальної безпеки. З метою боротьби з даною проблемою можна запропонувати наступне [2, 4]:

- покращення міжнародного співробітництва через обмін передовим досвідом, створення спільних робочих груп і проведення спільних навчань – країни повинні співпрацювати одна з одною та обмінюватися інформацією для виявлення та відстеження джерел фінансування тероризму;

- використання штучного інтелекту для виявлення фактів фінансування тероризму – алгоритми машинного навчання можна використовувати для виявлення закономірностей і аномалій у фінансових операціях, які можуть вказувати на фінансування тероризму; технологію блокчейн можна використовувати для створення прозорих і незмінних записів фінансових операцій, якими важко маніпулювати;

- посилення регулювання – уряди повинні зміцнити свої фінансові регуляторні рамки для запобігання фінансуванню тероризму. Це включає дотримання суворих вимог щодо звітності для фінансових установ і посилення штрафів за їх

невиконання;

– покращення державно-приватного партнерства – уряди повинні співпрацювати з приватним сектором, щоб забезпечити виявлення джерел фінансування тероризму, заохочувати обмін інформацією та співпрацю між державним і приватним секторами;

– підвищення обізнаності домогосподарств щодо фінансування тероризму – фінансові установи та державні органи влади повинні підвищувати фінансову інклюзію, надавати громадськості інформацію про ризики фінансування тероризму та способи виявлення підозрілих фінансових операцій.

Таким чином, сьогодні глобальною є проблема фінансування тероризму. Для боротьби з цим явищем необхідне застосування комплексного та багатогранного підходу, який передбачає посилення правил, використання технологій, підвищення обізнаності громадськості та сприяння партнерству між зацікавленими сторонами. Лише завдяки цим колективним зусиллям можна розраховувати на успіх у боротьбі з тероризмом і забезпечити більш безпечний і надійний світ для всіх.

Література:

1. Про боротьбу з тероризмом : Закон України від 20 березня 2003 року № 638-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/638-15#Text>

2. Баранов О. П. Фінансування тероризму як загроза національній безпеці. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 9. С. 108–112.

3. Грабчук О., Супрунова І. Фінансування тероризму: нові виклики та загрози державній безпеці, напрями удосконалення державного управління. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2020. № 3 (59). С. 236-242.

4. Рисін В. В., Степанова А. В. Інструменти протидії фінансуванню тероризму з використанням фінансових установ. *Економіка та держава*. 2020. № 6. С. 80-86.